

Mál nr. 376/2019**M og
V v/ ábyrgðartryggingar bifhjóls.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna líkamstjóns sem farþegi á bifhjóli varð fyrir.****Gögn.**

Málskot, dags. 25.10.2019, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 13.11.2019.

Málsatvik.

Laust eftir hádegi sunnudaginn 16. júlí 2017 hittust M og A, stjórnandi þunga bifhjólans B í tilteknu húsi í Grafarvogi. Ákváðu A og M að fara í ökuferð á B um hverfið. Var M farþegi á B sem A stjórnaði. Er B var beygt af Víkuvegi til vinsri áleiðis vestur Borgarveg missti A stjórn á hjólinu með þeim afleiðingum A og M féllu í götuna og urðu fyrir meiðslum. Þeir fóru af slysstað og í fyrrgreint hús þar sem þeir höfðu hist. Var A þá með mikil andþynsli þannig að kona, sem þar var á staðnum, kallaði til lögreglu og sjúkralið.

Í vettvangsskýrslu lögreglu kemur fram að A hafi átt í öndunarerfiðleikum og við skoðun hafi komið í ljós að hann hafi verið með loftbrjóst. Þá segir að „[v]egna ástands var ekki hægt að kynna [A] réttarstöðu eða upplýsingar.“ Þá segir að á M hafi mátt sjá að hann hafi verið undir áhrifum vímuefna, göngulag óstöðugt og óskýrt málfar. Þá er í skýrslunni haft eftir M að hann hafi verið farþegi á B sem A hafi ekið norður Víkurveg og stöðvað við gatnamót Borgarvegar. Þar hafi A tekið vinstri beygju og ekið vestur Borgarveg, en misst þar stjórn á hjólinu skammt frá gatnamótunum og hafnað utan vegar vinstra megin miðað við akstursstefnu.

Í sérstakri rannsóknarskýrslu vegna slyssins er haft eftir A að hann hafi lagt hjólið í vinstri beygju er grænt ljós kviknaði fyrir þá akstursstefnu, en M hafi eitthvað verið að hreyfa sig aftan á hjólinu og gegn akstursleið hans þannig að sér hafi tekist illa að rétta hjólið af á tiltölulega lítilli ferð og verið nærri því að lenda á vegkanti hægra megin og sveigt frá þannig að hann hafi misst hjólið yfir til vinstri og á vegkantinn sem hann hafi svo ítrekað lent á áður en þeir köstuðust endanlega af hjólinu. Hafi hann reist hjólið við og ekið að húsi því sem áður greinir. A kvaðst hafa verið allsgáður, en hafa drukkið nokkra bjóra kvöldið áður og ekki notað nein lyf utan „concepta“ sem hann noti 2x30 mg kvölds og morgna og ekki verið á neinni annarri lyfjan.

Í sömu skýrslu segir að M hafi lýst ferð þeirra á sama veg og A hafi gert og A hafi misst stjórn á B á Borgarvegi. Sjálfur hafi hann verið ókyrr og á mikilli hreyfingu aftan á B.

Samkvæmt matsgerð Rannsóknastofu Háskóla Íslands í lyfja- og eiturefnafræði mældist í blóði A 40 ng/ml af 7-aminóklónazepam, 210 ng/ml af amfetamíni, 25 ng/ml af klónazepam og 35 ng/ml af kókaíni. Í matsgerðinni segir að amfetamín og kókaín séu efni í flokki ávana- og fikniefna sem óheimil eru á íslensku yfirráðasvæði. Ökumaðurinn telst því hafa verið óhæfur til þess að stjórna ökutæki örugglega þegar sýnið var tekið, sbr. 2. mgr. 45. gr. a umferðarlaga nr. 50/1987 með síðari breytingum. Þá segir að klónazepam sé flogaveikilyf og 7-aminóklónazepam sé umbrotaefni þess. Lyfið sé í flokki benzódíazepína, hafi slævandi verkun á miðtaugakerfi og dragi verulega úr aksturshæfni í lækningalegum skömmtum. Styrkur klónazepams í blóði A sé eins og eftir töku lyfsins í lækningalegum skömmtum og hafi A verið undir slævandi áhrifum þess. Fullvíst megi telja að hann hafi ekki getað stjórnað bifreið með öruggum hætti af þeim sökum. Áfengi mun ekki hafa mælst í blóði A.

Samkvæmt matsgerð sömu rannsóknastofu mældist í blóði M 5,0 ng/ml af 7-aminóklónazepam, 5,0 ng/ml af alprazolam, 70 ng/ml af amfetamíni, 4,0 ng/ml af klónazepam og 185 ng/ml af kókaíni. Um amfetamín og kókaín segir hið sama og greinir matsgerð þeirri sem varðar A. Þá kemur fram að M hafi verið undir slævandi áhrifum alprazolams og klónazepams.

M mun hafa orðið fyrir meiðslum er hann féll af B og hefur krafist bóta fyrir líkamstjón sitt úr lögmæltri ábyrgðartryggingu hjólans hjá V. V hefur fallist á bótaskyldu en skerða beri bæturnar að 2/3 þar sem hann hafi verið meðvaldur að tjóninu með stórkostlegu gáleysi með því að hafa þegið far

með A á B sem hafi verið óhæfur til að stjórna hjólinu örugglega þar sem hann hafi verið undir áhrifum vímuefna auk þess sem hann hafi verið á hreyfingu aftan á B.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 88. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 skal sá sem ábyrgð ber á skráningarskyldu vélknúnu ökutæki bæta það tjón sem hlýst af notkun þess enda þótt tjónið verði ekki rakið til bilunar eða galla á tækinu eða ógætni ökumanns. Samkvæmt 2. mgr. sömu lagagreinar má lækka eða fella niður bætur fyrir líkamstjón ef sá sem varð fyrir tjóni var meðvaldur að tjóninu af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi. Samkvæmt reglum skaðabótaréttar hefur V sönnunarbyrðina um það að M hafi verið meðvaldur að tjóninu af stórkostlegu gáleysi þannig að því sé heimilt að beita ákvæði 2. mgr. 88. gr. laganna til að skerða rétt M til bóta.

Af gögnum málsins verður að telja ljóst að A var undir áhrifum ávana- og fíkniefna og slævandi lyfja þegar slysið varð og var af þeim sökum óhæfur til að stjórna B með öruggum hætti. Hins vegar liggja engin skýr gögn fyrir í málinu, svo sem matsgerð sérfróðs aðila, sem sýna fram á að þau efni sem mældust í líkama A hafi verið næg til þess að allsgáður maður hafi mátt greina á tali hans eða háttalagi að öðru leyti að hann hafi verið ófær til aksturs B vegna neyslu efnanna. Þótt M og A hafi hist nokkra stund áður en þeir hófu ökuferðina verður því ekki talið nægilega sýnt fram á samkvæmt gögnum málsins að M hafi vitað eða mátt vita að A hafi verið óhæfur til aksturs B. Að öllu virtu verður það ekki virt M til stórfellds gáleysis að hafa tekið sé far með A á B þar til slysið varð.

Aftur á móti verður ekki fram hjá því litið að M var einnig undir talsverðum áhrifum ávana- og fíkniefna og slævandi lyfja eins og greinir í matsgerð Rannsóknastofu Háskólans. Þá var hann að eigin sögn á mikilli hreyfingu þar sem hann sat aftan á B, þ. á m. í þann mund sem A tók beygjuna af Víkurvegi inn á Borgarveg. Þessi háttsemi M undir áhrifum vímuefna var án vafa til þess fallin að torvelda A að hafa fulla stjórn á B. Þessi háttsemi, sem verður að virða sem stórkostlegt gáleysi, var því meðorsök þess að slysið varð og M varð fyrir líkamstjóni. Verður að telja rétt í ljósi allra atvika að bætur til hans séu skertar nokkuð af þessum sökum og þykir hæfilegt að sú skerðing nemi 1/3. Af því leiðir að hann telst eiga rétt til bóta að 2/3 hlutum úr ábyrgðartryggingu B.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum að 2/3 hlutum úr ábyrgðartryggingu bifhjólsins B hjá V.

Reykjavík, 3. janúar 2020.

Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.